



FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Limbi și Literaturi Romane
1.4 Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5 Ciclul de studii	Nivel licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Limbă și literatură portugheză A / Licențiat în filologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLB5122 Curs opțional 5 de limbă și literatură portugheză (în limba portugheză) C1: Varietăți ale limbii portugheze I C2: Literatură africană de expresie portugheză							
2.2 Titularul activităților de curs	C1: Lect. dr. Veronica Manole C2: Lect. dr. Cristina Petrescu							
2.3 Titularul activităților de seminar	C1: Lect. dr. Veronica Manole C2: Lect. dr. Cristina Petrescu							
2.4 Anul de studiu	3	2.5 Semestrul	5	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	Opțional

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	28
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					26
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					24
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					24
Tutoriat					8
Examinări					8
Alte activități.....					8
3.7 Total ore studiu individual	98				
3.8 Total ore pe semestru	154				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs
5.2 de desfășurare a seminarului	Sală de seminar; prezența la seminar - 75%

6. Competențe specifice acumulate

CURS 1

Competențe profesionale	<p>C3.1 Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii portugheze (A) în variantele sale de pe continentul african și definirea conceptelor lingvistice de baza specifice limbii portugheze (A).</p> <p>C3.2 Explicarea clasificărilor morfologice, sintactice, semantice, pragmatice și analizarea discursurilor orale și scrise în limba portugheză (A), utilizând aparatul conceptual al lingvisticii.</p> <p>C3.3 Producerea de texte scrise și orale la nivel C1 coerente, corecte și fluente, adaptate contextului și domeniului de interes.</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională.</p> <p>CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice.</p> <p>CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.</p>

CURS 2

Competențe profesionale	<p>C4.1 Precizarea și descrierea specificului epocilor și curentelor literare din spațiul cultural african de expresie portugheză (A).</p> <p>C4.2 Explicarea poziției operelor literare în contextul cultural african (A) și raportarea lor la tradițiile literare din cultura africană de expresie portugheză (A).</p> <p>C4.3 Analiza textelor literare din cultura africană de expresie portugheză (A) cu respectarea normelor de cercetare specifice.</p> <p>C4.4 Utilizarea literaturii de referință pentru interpretarea textului literar.</p> <p>C4.5 Elaborarea unui referat pe o temă dată din literatura/cultura africană de expresie portugheză (A), respectând normele de cercetare.</p> <p>C4.6 Interpretarea critică a unui text literar de complexitate medie, în limba portugheză (A), folosind conceptelor și metodelor studiate.</p>
Competențe transversale	<p>CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

CURS 1

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Cursul prezintă varietățile limbii portugheze din țările africane unde această limbă este oficială: Angola, Mozambic, Capul Verde, Guinea-Bissau, São Tomé și Príncipe. Într-o primă etapă, se face o contextualizare a diseminării limbii portugheze în fostele colonii ale Imperiului Portughez. Apoi se prezintă particularități (fonetice, morfologice, lexicale) ale limbii portugheze, în varietățile vorbite pe continentul african. De asemenea, sunt prezentate și limbile creolele care au drept bază limba portugheză.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>1. Cunoaștere și înțelegere (<i>cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - transmiterea de informații culturale, precum noțiuni de istorie, geografie și cultură a Portugaliei și a spațiului lusofon: formarea și dezvoltarea provinciilor istorice, cunoașterea specificului regional și a rolului jucat de fiecare țară sau regiune de expresie portugheză. <p>2. Explicare și interpretare (<i>explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei</i>)</p>

	<p>- consolidarea algoritmilor de elaborare a unor prezentări orale pe baza fișelor de lucru, a studiului individual în bibliotecă și cu consultarea unor surse corecte și moderne de informare existente pe Internet.</p> <p>3. Instrumental-aplicative (<i>proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare</i>)</p> <p>- utilizarea tehnicilor și instrumentelor de lucru adecvate: istorii ale Portugaliei, Braziliei și Africii, cursuri de cultură și civilizație portugheză, enciclopedii, dicționare, CD-DVD, Internet etc.</p> <p>- consolidarea deprinderilor de documentare: cărți, fișe de lucru, Internet, CD/DV</p> <p>4. Atitudinale (<i>manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice / promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice / valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice / implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice / angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane / instituții cu responsabilități similare / participarea la propria dezvoltare profesională</i>)</p> <p>- dezvoltarea cunoștințelor privind cultura și civilizația Portugaliei și a spațiului lusofon</p> <p>- dezvoltarea gândirii critice și a interesului pentru domeniu</p>
--	---

CURS 2

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Acest curs oferă o imagine de ansamblu a literaturii africane de expresie portugheză. Se prezintă autori din toate țările în care portugheza este limbă oficială, Angola, Mozambic, Capul Verde, Guinea-Bissau, São Tomé și Príncipe și se insistă asupra contextului socio-cultural care a permis dezvoltarea literaturilor naționale. Exemplele ilustrează apariția și evoluția poeziei, precum și a nuvelei și romanului. Autorii studiați sunt reprezentativi: Mia Couto, José Eduardo Agualusa, Baltasar Lopes, José Luandino Vieira, João Bernardo Honwana, Ondjaki, Odete Semedo, Conceição Lima, Pepetela.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>1. Cunoaștere și înțelegere (<i>cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei</i>)</p> <p>- predarea și consolidarea noțiunilor de teorie literară, de prozodie și stilistică.</p> <p>- consolidarea deprinderilor de analizare a textului literar, de interpretare a acestuia.</p> <p>- cunoașterea operelor, a biografiei dedicate autorilor reprezentativi literaturii africane de expresie portugheze.</p> <p>2. Explicare și interpretare (<i>explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei</i>)</p> <p>- consolidarea algoritmilor de elaborare a unor prezentări orale și scrise pe baza fișelor de lucru, a studiului individual în bibliotecă și cu consultarea unor surse corecte și moderne de informare existente pe Internet.</p> <p>- analiza de text</p> <p>- aplicarea modelelor teoretice la interpretarea textelor</p> <p>3. Instrumental-aplicative (<i>proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare</i>)</p> <p>- utilizarea tehnicilor și instrumentelor de lucru adecvate: istorii ale literaturii hispanoamericane, monografii, enciclopedii, dicționare, CD-DVD, Internet etc.</p> <p>- consolidarea deprinderilor de documentare: cărți, fișe de lucru, Internet, CD/DV</p> <p>- consolidarea deprinderilor de lectură critică</p> <p>- îndrumarea studenților în elaborarea lucrărilor de seminar</p> <p>4. Atitudinale (<i>manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice / promovarea unui sistem</i></p>

	<p>de valori culturale, morale și civice / valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice / implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice / angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane / instituții cu responsabilități similare / participarea la propria dezvoltare profesională)</p> <ul style="list-style-type: none"> - stimularea curiozității intelectuale, a dorinței și abilității de a apela la interdisciplinaritate, interculturalitate. - consolidarea și fixarea deprinderilor de cercetare științifică (redactare de eseuri, comunicări științifice) - valorificarea creativă a propriului potențial în activitățile științifice
--	--

8. Conținuturi

8.1 Curs 1 - Varietăți ale limbii portugheze I	Metode de predare	Observații
Curs 1. Limba portugheză în Africa: prezentare generală.	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 2. Portugheza din Mozambic: trăsături specifice și comparație cu alte varietăți ale limbii portugheze.	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 3. Portugheza din Angola: trăsături specifice și comparație cu alte varietăți ale limbii portugheze.	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 4. Portugheza din Capul Verde, Guinea Bissau, São Tomé și Príncipe I: trăsături specifice și comparație cu alte varietăți ale limbii portugheze.	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 5. Portugheza din Capul Verde, Guinea Bissau, São Tomé și Príncipe II: trăsături specifice și comparație cu alte varietăți ale limbii portugheze.	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 6. Limbi creole de bază portugheză.	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 7. Colocviu		

Bibliografie

Castilho, Ataliba T. 1994. Portuguese. In: Asher (ed.). *The encyclopedia of language and linguistics*. Oxford, New York, Seoul and Tokyo: Pergamon Press.

Gonçalves, Perpétua, *O português em África*. In Maria Fernanda Bacelar, Amália Mendes, Maria Antónia Mota, Luísa Segura & Maria do Céu Viana (Orgs) *Gramática do Português*, 2015, pp. 157-168. Lisboa: Fundação Calouste Gulbenkian.

Baxter, Alan, *Portuguese as pluricentric language*. In Michael Clyne (ed), *Pluricentric Languages: Different Norms in Different Nations*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter. 1992, pp. 11-44.

Bacelar de Nascimento, Maria Fernanda et al, *Corpus África: as cinco variedades africanas do português*. Disponível online: https://apl.pt/wp-content/uploads/2017/09/27-Nascimento_et_alii.pdf (consultare 14/03/2018)

Wittmann, Luzia Helena, *As Variedades Nacionais da Língua Portuguesa: Uma visão panorâmica* https://www.persee.fr/doc/rbph_0035-0818_2001_num_79_3_4555 (consultare 14/03/2018)

Pereira, Dulce, *O Essencial Sobre Crioulos de Base Portuguesa*, Editorial Caminho, Lisboa, 2006

8.2 Seminar 1	Metode de predare	Observații
Seminar 1. Limba portugheză în Africa: dimensiune sociolingvistică, analiză de texte.	Explicația, munca individuală și corectarea acestora	
Seminar 2. Portugheza din Mozambic: analiză de texte, eșantioane de limbă vorbită și exerciții.	Explicația, munca individuală și corectarea acestora	
Seminar 3. Portugheza din Angola: analiză de texte, eșantioane de limbă vorbită și exerciții.	Explicația, munca individuală și corectarea acestora	
Seminar 4. Portugheza din Capul Verde, Guinea Bissau, São Tomé și Príncipe I: analiză de texte, eșantioane de limbă vorbită și exerciții.	Explicația, munca individuală și corectarea acestora	

Seminar 5. Portugheza din Capul Verde, Guineea Bissau, São Tomé și Príncipe II: analiză de texte, eșantioane de limbă vorbită și exerciții.	Explicația, munca individuală și corectarea acestora	
Seminar 6. Limbi creole de bază portugheză: analiză de texte, eșantioane de limbă vorbită și exerciții.	Explicația, munca individuală și corectarea acestora	
Seminar 7. Evaluare – probă scrisă		

Bibliografie

Gonçalves, Perpétua, *O português em África*. In Maria Fernanda Bacelar, Amália Mendes, Maria Antónia Mota, Luísa Segura & Maria do Céu Viana (Orgs) *Gramática do Português*, pp. 157-168. Lisboa: Fundação Calouste Gulbenkian.

Baxter, Alan, *Portuguese as pluricentric language*. In Michael Clyne (ed), *Pluricentric Languages: Different Norms in Different Nations*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter. pp. 11-44.

Bacelar de Nascimento, Maria Fernanda et al, *Corpus África: as cinco variedades africanas do português*. Disponível online: https://apl.pt/wp-content/uploads/2017/09/27-Nascimento_et_alii.pdf (consultare 14/03/2018)

Wittmann, Luzia Helena, *As Variedades Nacionais da Língua Portuguesa: Uma visão panorâmica* https://www.persee.fr/doc/rbph_0035-0818_2001_num_79_3_4555 (consultare 14/03/2018)

Pereira, Dulce, *O Essencial Sobre Crioulos de Base Portuguesa*, Editorial Caminho, Lisboa, 2006.

8.3 Curs 2 – Literatură africană de expresie portugheză.	Metode de predare	Observații
Curs 1. Angola, Mozambic, Capul Verde, Guineea-Bissau, São Tomé și Príncipe: de la colonii la independență.	Prezentare expozitivă (prelegere), dialogul interactiv	
Curs 2. Literatură și identitate: tradiție și oralitate în literaturile africane de expresie portugheză. Baltasar Lopes: <i>Chiquinho</i> (Capul Verde)	Prezentare expozitivă (prelegere), dialogul interactiv	
Curs 3. Literatură și colonialism. Luandino Vieira (Angola), João Bernardo Honwana (Mozambic), Mia Couto (Mozambic)	Prezentare expozitivă (prelegere), dialogul interactiv	
Curs 4. Literatură și război. Mia Couto (Mozambic), Pepetela (Angola)	Prezentare expozitivă (prelegere), dialogul interactiv	
Curs 5. Literatură și independență. Manuel Rui (Angola), Ondjaki (Angola), Mia Couto (Mozambic)	Prezentare expozitivă (prelegere), dialogul interactiv	
Curs 6. Literatură și memorie. José Eduardo Agualusa (Angola), Mia Couto (Mozambic)	Prezentare expozitivă (prelegere), dialogul interactiv	
Curs 7. Colocviu		

Bibliografie:

Alexandre, de Valentim, *O Império Africano, Séculos XIX e XX*, Lisboa, Edições Colibri, 2000.

Agualusa, José Eduardo, *Teoria geral do esquecimento*, Lisboa, Quetzal, 2018.

Chabal Patrick et al, *A History of Postcolonial Lusophone Africa*, Bloomington & Indianapolis, Indiana University Press, 2002.

Couto, Mia, *A confissão da leoa*, Lisboa, Caminho, 2019.

Couto, Mia, *A varanda do frangipani*, Lisboa, Caminho, 2006.

Couto, Mia, *Vinte e zinco*, Lisboa, Caminho, 1999.

Honwana, Luis Bernardo de, *Nós matámos o Cão-Tinhoso*, Lisboa, Cotovia, 2008.

Laranjeira, Pires, *Literaturas Africanas de Expressão Portuguesa*, Lisboa, Universidade Aberta, 1995.

Laranjeira, Pires et al, *5 Povos 5 Nações*, Lisboa, Novo Imbondeiro, 2007.

Lopes, Baltasar, *Chiquinho*, Lisboa, Vega, 2006.

Ondjaki, *Avódezanove e o segredo do soviético*, Lisboa, Editorial Caminho, 2008.

Pepetela, *A montanha das águas lilás*, Lisboa, Leya, 2000.

Vieira, José Luandino, *Luuanda*, Lisboa, Caminho, 2008.

8.4 Seminar 2	Metode de predare	Observații
Seminar 1. Analiză de text: <i>Luuanda</i> (Luandino Vieira), <i>Nós matámos o Cão-Tinhoso</i> (João Bernardo Honwana)	Expunere, explicație, dialog	

Seminar 2. Analiză de text: <i>Vinte e zinco</i> (Mia Couto), fabula <i>A montanha das águas lílas</i>	Expunere, explicație, analiză și interpretare de text, discuții	
Seminar 3. Analiză de text: <i>Confissão da leoa</i> (Mia Couto), <i>Quem me dera ser onda</i> (Manuel Rui), <i>Avó dezanove e o segredo do soviético</i> (Ondjaki)	Expunere, explicație, analiză și interpretare de text, discuții	
Seminar 4. Analiză de text: <i>Teoria geral do esquecimento</i> (José Eduardo Agualusa), <i>Varanda do frangipani</i> (Mia Couto)	Expunere, explicație, analiză și interpretare de text, discuții	
Seminar 5. Teme în poezia africană de expresie portugheză: Conceição Lima (São Tomé), Odete Semedo (Guinea Bissau)	Expunere, explicație, analiză și interpretare de text, discuții	
Seminar 6. – Teme în poezia africană de expresie portugheză. Selecție de texte din: Mário de Andrade, <i>Antologia Temática de Poesia Africana</i> 2 vols.	Expunere, explicație, analiză și interpretare de text, discuții	
Seminar 7. Evaluare – colocviu		
Bibliografie: Agualusa, José Eduardo, <i>Teoria geral do esquecimento</i> , Lisboa, Quetzal, 2018. Couto, Mia, <i>A confissão da leoa</i> , Lisboa, Caminho, 2019. Couto, Mia, <i>A varanda do frangipani</i> , Lisboa, Caminho, 2006. Couto, Mia, <i>Vinte e zinco</i> , Lisboa, Caminho, 1999. Hohwana, Luis Bernardo de, <i>Nós matámos o Cão-Tinhoso</i> , Lisboa, Cotovia, 2008. Lopes, Baltasar, <i>Chiquinho</i> , Lisboa, Vega, 2006. Ondjaki, <i>Avó dezanove e o segredo do soviético</i> , Lisboa, Editorial Caminho, 2008. Pepetela, <i>A montanha das águas lílas</i> , Lisboa, Leya, 2000. Vieira, José Luandino, <i>Luuanda</i> , Lisboa, Caminho, 2008.		






9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului


În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, mai ales cu SC Best Trad SRL, SC Sistemic Trad SRL, Emerson SRL, SC Cartea Ardeleana SRL, SC Genpact Romania SRL.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs 1	- cunoașterea și înțelegerea teoriei predate în cadrul cursului - cunoașterea bibliografiei	Colocviu-2 ore; note de la 1 la 10	40%
10.5 Seminar 1	- cunoașterea și înțelegerea noțiunilor explicate la curs și consolidate la seminar - abilitatea de aplicare în analiză a noțiunilor studiate la curs - rezolvarea corectă a exercițiilor din cadrul seminariilor și a verificării finale Barem: fiecare subiect este notat de la 1 la 10 pentru greșeli de ortografie se scad 0,05	Verificare-probă scrisă (2 ore; note de la 1 la 10), în ultima oră de seminar; studenții vor primi spre rezolvare exclusiv exerciții practice, conform modelelor rezolvate în cadrul seminarului	10%

	<p>pentru greșeli gramaticale și de lexic se scad 0,10</p> <p>frauda la examen se pedepsește cu nota 1</p>		
10.5 Curs 2	<p>- cunoașterea și înțelegerea teoriei predate în cadrul cursului</p> <p>- cunoașterea bibliografiei</p>	Colocviu - 2 ore; note de la 1 la 10.	40%
10.5 Seminar 2	<p>- Criteriul principal după care se va face evaluarea este gradul de înțelegere de către studenți a fenomenelor literare specifice, capacitatea de a interpreta adecvat textele</p> <p>- Activitatea susținută și adecvată la ore va permite adăugarea unui punct la nota finală (firește, dacă aceasta nu este deja 10).</p> <p>- Frauda de orice fel va fi notată cu 1.</p>	<p>Colocviu</p> <p>Pentru stabilirea notei finale la acest seminar, notei obținute la colocviu i se va adăuga un punct pentru activitatea susținută și adevată la ore de-a lungul semestrului.</p>	10%
<p>10.6 Standard minim de performanță</p> <p>CURS 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Studentul cunoaște care sunt principalele concepte, le recunoaște și le definește corect. - Limbajul de specialitate este simplu, dar corect utilizat. - Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului. <p>CURS 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Studentul cunoaște care sunt principalele concepte, le recunoaște și le definește corect. - Limbajul de specialitate este simplu, dar corect utilizat. - Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului. - Studentul a citit operele principale analizate. - Minim nota 5 la fiecare din cele 2 cursuri care formează pachetul. În cazul în care una dintre componentele mediei este nepromovată, în sesiunea de restanțe studentul se prezintă la examinare doar la partea respectivă, celelalte componente fiind recunoscute. <p>Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:</p> <p>Frauda sau tentativa de fraudă la examinare se sancționează cu nota 1 (unu).</p>			

Data completării 10.04.2024	Semnătura titularului de curs1 	Semnătura titularului de seminar 1 	Semnătura titularului de curs 2 	Semnătura titularului de seminar 2 
Data avizării în departament 16.04.2024	Semnătura directorului de departament 			

Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil 	Ștampila facultății
-----------------------------	---	---------------------